

V Małopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV-VII szkół podstawowych, dotychczasowych gimnazjów
i dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych
województwa małopolskiego w roku szkolnym 2017/2018

ETAP SZKOLNY

10 października 2017 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:
 - a) pierwszy raz – w całości
 - b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu
 - zdania wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją
 - znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację, a nie nazywane
 - bardziej rozbudowane zdania można przeczytać ponownie
 - c) trzeci raz – znów w całości.
2. Łączny czas dyktanda (kodowanie, pisanie dyktanda i oddanie pracy) nie może przekroczyć 45 min.
3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów dotychczasowych GIMNAZJÓW

Rocznicowe co nieco

Przygotowując się do bieżącej edycji Małopolskiego Dyktanda Niepodległościowego, na pewno zastanawialiście się, jakie trudne wyrazy należałoby zapamiętać. Niemalże pięcioletnia tradycja tego konkursu każe nam spojrzeć wstecz i zacytować niebłahe pułapki ortograficzne np. „teutońska horda barbarzyńców” czy „żarty utożsamiane na ogół z krotochwilą”.

Nie od rzeczy byłoby także powtórzyć treści szczególnie ważne dla kształtowania tożsamości narodowej. Po pierwsze – trzeba by przybliżyć sobie sylwetki bohaterów historii Polski, takich jak: Władysław Anders, Antoni Stawarz, Józef Haller czy ludzi bądź co bądź ważnych dla kultury, jak choćby Karol Estreicher albo kardynał Adam Sapieha. Po wtóre – przywołać te wydarzenia, które okazały się brzemienne w skutkach dla dziejów Rzeczypospolitej. A były to przede wszystkim działania antycarskiego rewolucjonisty i przywódcy Legionów – Józefa Piłsudskiego, któremu Rada Regencyjna w listopadzie 1918 roku powierzyła zwierzchnictwo nad wojskiem polskim. Nie mniej ważne było rozbrojenie austro-węgierskich żołnierzy i przejście odwachu przy Wieży Ratuszowej, dzięki czemu Kraków przestał być częścią habsburskiej monarchii. Niestety, wkrótce przyszło nam utracić świeżo zdobytą niepodległość i znaleźć się w cieniu swastyki. Toteż Polskie Państwo Podziemne pod auspicjami Rządu RP na uchodźstwie utworzyło prężnie działające oddziały Armii Krajowej. Żołnierze AK wraz z młodzieżą zrzeszoną w Szarych Szeregach podejmowali różne działania z myślą o wolnej Polsce. Ich heroiczną postawę oraz gehennę warszawiaków możemy zobaczyć m.in. w filmie Jana Komasy „Powstanie Warszawskie” powstałym z archiwaliów. Natomiast o najśłynniejszej bitwie 2.Korpusu Polskiego, która rozegrała się nieopodal Rzymu u stóp klasztoru Benedyktynów, możemy przeczytać w reportażu Melchiora Wańkowicza pt. „Szkice spod Monte Cassino”.

Jak widać, ucząc się ortografii, odkrywamy karty historii.